

**Figyelmébe
ajánljuk!**

Hazai programok a Commodore-hoz

Az Országos Széchényi könyvtár fejlesztési csoportja megkezdte a legelterjedtebb mikro-számítógépeken alkalmazható programcsomagok kialakítását. A Commodore számítógéphez már el is készültek az első programok, a minimális konfiguráció: az alapgéphez kapcsoltsolt televízió kivül egy lemezegység és egy nyomtató figyelembevételével.

A TUDOR (Tematikus Univerzális Dokumentumkereső Rendszer) elsősorban a tárolt információk tartalom szerinti kezelését teszi lehetővé, fő feladata *a tartalom, a téma osztályozási jelzetek, tárgyszavak, deszkriptorok segítségével történő lekérdezése*. Felhasználható könyvek, folyóiratcikkek, kutatási jelentések, prospektusok, iratok és egyéb dokumentumok leírásainak tematikus, tartalmi jellemzők szerint rendezett tárolására és kezelésére. Ennek érdekében a leírásokat a tartalmat jellemző ETO-jelzetekkel, tárgyszavakkal, deszkriptorokkal lehet összekapcsolni, és ezek segítségével a tételek visszakereshetők. Egyszerre több jelzettel, szóval, tehát több szempont szerint lehet keresni (logikai és-kapcsolattal). A találatokat rendezve jeleníti meg a rendszer, mégpedig nemcsak a kérdésnek egészen pontosan megfelelőket, hanem külön csoportban azokat is, amelyek a kérdésnek megfelelő, de speciálisabb dokumentumokra hívják fel a figyelmet.

A TUDOR segítségével elsősorban *szelektív információszolgáltatás* végezhető; további funkciói *kölcsönzésnyilvántartás, olvasónilvántartás, különféle könyvtárstatisztikai adatok nyilvántartása*. A rendszerrel *nyomatott katalógusok, gyarapodási jegyzékek, a felhasználók neve szerint kinyomtatott szelektív tájékoztatások* készíthetők.

Rövidített bibliográfiai leírások esetén lemezenként 500–1000 bibliográfiai tétel tárolható. Nagyobb dokumentumállományok feloszthatók úgy, hogy egy-egy lemezre az azonos típusú vagy valamely átfogóbb tárgykörbe tartozó dokumentumok leírásai kerüljenek. A retrospektív keresésre szolgáló programváltozat esetén lemezenként kb. 8 ezer tétel tárolható, a keresést lemezcserevel lehet végezni. Tekintettel azonban a Commodore kis tárolókapacitására és a lemezekkel végzett munka lassúságára, elsősorban a szelektív információszolgáltatást és a kölcsönzésnyilvántartást célszerű vele megoldani. *Nagyobb számítógéppel támogatva* tetszés szerinti nagyságú állomány is kezelhető: a nagyobb számítógépre hárítva a gyarapodás időnkénti egységesítését, terjedelmesebb katalógusok és bibliográfiák is készíthetők, retrospektív keresés is végezhető.

A TUDOR párbeszédés és kötegelt üzemmódban egyaránt használható. Kezeléséhez nem kell számítástechnikai szakismeret. Úgynevezett menü-rendszerrel dolgozik: a felhasználónak mindig megmondja, milyen következő lépések lehetnek, és melyikhez mit kell közölnie a géppel. A kezelés annyira egyszerű, hogy az olvasók közvetlenül is használhatják.

A TUDOR használóinak az OSZK fejlesztési csoportja gondoskodhat a rendszer szervezéséről, az üzemeltetés betanításáról, a szótár – például tárgyszójegyzék, tezaurusz – elkészítéséről, s további programcsomagok készítését is tervezi a hazai mikroszámítógépekhez.

(Sz. É.)